Փոստը ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի։

Տարեկան բաժանորդագինն է միայն չորս արծաթ մէճիտ կանխիկ վճարելի, թէ մայրաքաղաքիս և իւր արուարձանաց և թէ գաւառաց համար։

Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուին։

Տեղական և գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ։

Հատը մէկ դրչ է, և կը գտնուի մանաւանդ պատկ Գահճէ գարու–Սուճի Փօղոս ազգի խանութը։

ՈՒՀԱՂ

Գտնուելու տողը 3 դրչ է մէկ անգամի համար։ Աւելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու համար։

Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է պիտ ուղղելի առ Տնօրէն–Տէր Հ. Ս. Ալտճաճեան ի. Գալթա Գալըզ բաղար Նաֆիյէ խան վերի յարկ թիւ 16։

ADRESSE

H. S. Aladjadjian

Directeur du Journal Arménien

Pountcha.— 16 Nafié Han. Balouk-Pazar. Constantinople.

Թիւ 1728 — ՇԱԲԱԹ — 1882 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԲԱԲԵԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ

Մահէպ այս վերնագիրն առնած է մեր լրագրութեան ընկերը։ Մահէպ այս վերնագրովն նոր քան գրած նմանը, թէ մեր ազգը նոր քին բարեկարգութեան մեծ պէտք ունի առանց վայրկեան մը յապաղման. գրած նմանը թէ ի Թուրքիա, ի Բաւանիա և ի Զուլղարիա Հայ ժողովուրդն քանդանիրապէս լքեալ է առանց առաջնորդական բարւոք հովանաւորութեան, առանց ազգային հիմնական դատաստանութեան, և տակաւին նոյնպէս կը մնայ, որ Հայ ժողովրդեան վրայ կրքութեան, որ Հայ ժողովրդեան ի բաւունքն՝ չգին ու օգտուին առանց կսկծելով, և Հայ ժողովրդեան կրճատման անտեղեակ և Հայ աչքառին ու առատապէսին յառաջացեալ դրամն վատնելով՝ երկոց անձը կպատարին, իրենց հաճոյքը կկատարին։ Տակաւին քիչ օր չէ, որ հետզհետէ դրկինք՝ Բանճուղի մէջ գրեթէ քառորդ դարէ հետէ խումբ մը անձանց յորդոյց յորդի և յաջգականաց յաղագական յանձնարարելով՝ ժողովրդեան երանոյ ու դանձուն վրայ բռնացած լինելն, և վերջապէսի մը անդադար բղխովին անոտպրեր նաւելն։ Գաղափարք, վարչութիւն գիտեն այս վիճակին, և բարեկարգութեան, ընդհանուր բարեկարգութեան անհրաժեշտ պէտքն, բայց դժբաղդաբար հիմնական բարեկարգութիւն և գործադրութիւն եղած չէ։ Թող Հայ ազգութեան էջերը՝ որ ամեն օր լի են Հայ ժողովրդեան կրքութեան ու հովանաւորն վիճակին վրայ ախուր տեղեկութիւններով, Գաղափարքաբանի դիւանատունն ալ կհետեւէ այսպիսի տեղեկութիւններ պարտնակող թղթերով, և դարձն ինչ զգացում ունեցող Հայ մը երբ անգամ մը աչքե անցուն զայնս՝ չկրնար չհառաչել և չզոչել թէ ո՛ւր երթանք, և ինչ պիտի ըլլայ այս Աղգին վախճանը . . . ։

Արդ՝ որովհետև Տ. Ներսէս Սրբազան գաղափար յայտնե պատրիարքական դիւանատունն ալ կհետեւէ այսպիսի տեղեկութիւններ պարտնակող թղթերով, և դարձն ինչ զգացում ունեցող Հայ մը երբ անգամ մը աչքե անցուն զայնս՝ չկրնար չհառաչել և չզոչել թէ ո՛ւր երթանք, և ինչ պիտի ըլլայ այս Աղգին վախճանը . . . ։

Արդ՝ որովհետև Տ. Ներսէս Սրբազան գաղափար յայտնե պատրիարքական, յամենուստ վատահութիւն և օժանդակութեան խոստումներ ընդունած, և որովհետև Նորին Սրբազնութիւնը վարձով գիտէ Ազգին պիտոյքն ու կարօտութիւնները, և յատուկ թէ վարչական բոլոր մարմինն միանալով իւր գլխոյն Ս. Պատրիարքի Հօր հետ, այսուհետև ազգային ներքին բարեկարգութեան կարևոր գործոյք կպրաղին, զգուշանալով և զգուշացնելով մեսի խնդիրներէ, և մեծ ջանալ ունենալով, որ ազգային գործերէ ու պաշտօններէ հետի գտնուին ժողովուրդը ցոյց տալով օրօրոյ և իրենց չգին ու վստահը մտածող եկեղեցական և աշխարհիկ անձինք։ Առաջնորդական բարւոք հովանաւորութիւն, –Ազգային ընդհանուր և հիմնական դատաստանութիւն– վանօրէից բարեկարգութիւն, և Ազգային Գրամին ազգային օգտի համար կիրառութիւն։ Անտեղութիւն, անվստահ և յարատև ջանք պէտք են՝ այս ազգօգուտ և կենսական հարցադրութիւններն ընելու համար։ Աշխատութիւն ըսինք, և կուզեմք աչքի զարնել, որովհետև աշխատութեամբ մեծագործ

ճշմարիտ ազգասիրութեան մեծ գործ մ'է այս մահու և կենաց խնդիրն նկատողութեան առնուլ, և զօրմանի միջոցները խորհիլ ու գործադրել, վասն զի կատես նես շատ մը աղքատիկ տղաքներ, որ անչուշտ ապագային մէջ բան մը պիտի ըլլային, եթէ կրթուէին. իսկ անխնամ, անկիրթ ու անուս թողուելով, ի հարկէ մարդկութեան և ազգութեան ումպէտ անգամներ լինիլ կը պատասխանուին։

«Բաւական ատենէ ի վեր խաղաղութիւնը տիրած է. հարըստահարութիւն չկայ. օդը լաւ կընթանայ տակաւին. միայն գիւղիս բնակչայ և ուրիշ մի քանի Թաղեցւոց ուսեսան այժմէն ըսպառելով մեծ նեղութիւն ունին, քանզի օրնամ անցեալ ամառ յուլիսի մէջ սոսկալի կարկտահարութեամբ հունձերն ոչնչացած են։ Վ. Ճ. Ք. Ն. Թ. Յ. Ն. Ա. Պ. Ի. Ն. գիւղ-Տրապիզոնի

— Բաւճուգէն՝ գնկտ. 1 թուով.

«Հրագրոյդ 1709 և 1715 թուականով Բաւճուգի Ազգային պաշտօնէից, այսինքն՝ Ազգային ծնօտւիին միւս բերող անձանց գործերն հրատարակած էի, ո՛րոնք 20 տարիէ հետէ յորդոց յորդի և յազգականաց յազգական ո՛չ ժողովրդեան քուէարկութեամբ և ո՛չ Ս. Ահմանադրական օրինաց հետեւելով իբրև ազգային պաշտօնեայ կերեւնակալեն։ Այդ հրատարակութիւնն ըրինք ի՛ո՛չ թէ մեր այլ ժողովրդեան շահուն ու աղատութեան համար։ Գալով այդ անուններուն՝ մի քանին, փերիենեան ընտանիքն և Նարինեան կարապետ անուն անձը լինէ վրէժ առնելու նպատակաւ կորոշեն կառավարութեան մտանել և ըղձպարտել թէ իշխանութեան դէմ դրած է։ Սակայն՝ կառավարութիւնը գիս հարցաքննելէ յետոյ, նոյա ստախօսութիւնը և ղրպարտիչ ըլլալն յայտնուեցաւ, և վերոյիշեալ թերթերն ալ քննուելէ յետոյ անպարտ արձակուեցայ։ Սակայն կիարծէին, որ դատարանը գիս պաշտօնանկ ընելէն յետոյ պիտի ազբատ, բայց իրենք մատնուեցան, և արդարութիւնը յաղթանակ կանգնեց, որոյ վրայ անչուշտ և դուք կուրախանաք։»

Մկրտիչ Ս. Թ-ըն-ենէ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

ԱՌ

ԸՆՏՐՈՂՍ ԹԱՂ. ԽՈՐՀ. ԽԱՍԳԻԻՂԻ

Գիւղիս առաջմնակեայ Թաղխորհրդոյ տեղ ժողովրդային քուէարկութեամբ նորոգ քնտրութեան համար Ազգ. պատրիարքարանէն եկած հրահանգին համեմատ կազմուած Ընտրողական ժողովը կը վերջանայ ծանուցանել թաղ. խորհրդոյ ընտրութեան մասնակցելու իրաւունք ունեցող Պատ. Թաղեցի Ազգայնոյ թէ՝

Ա. Ճառաջիկայ դեկտեմբեր 3 կիւրակէ օրը քուէարկութիւն տեղի պիտի ունենայ.

Բ. Քուէտուփը բաց դրուած պիտի մնայ նոյն օրը առաւօտեան ժամը 3 էն մինչև 7. ժամերդութեան միջոցին՝ եկեղեցւոյ Բանկալը. իսկ յետ աւարտման՝ եկեղեցւոյ ատեանը.

Գ. Քուէտուփը ժամը 7 ին գոցուելով պիտի վերնայ. հետեւեալ ժամէ 7 էն վերջը բերուած քուէները մընդունելի են, և նոքա որ մինչև որոշեալ ժամը քուէ չեն բերած, վերջէն բողոքելու իրաւունք չունին։

Դ. Ընտրողաց գիւրութիւն ընծայելու համար՝ ընտրելոց ազատասիկ թուով, այսինքն 27 անուանց ցանկ մը պատրաստուած է և կախուած եկեղեցւոյս Բանկալը, սակայն ընտրողք պարտաւոր չեն ճշդիւ այդ ցանկին հետեւելու։

Ե. Եթէ ընտրող մը՝ ընտրողաց ցանկին մէջ մոռացումէ իր անունը արձանագրուած չգիտենալուն վրայ դիտողութիւն ընել և իր անունը ընտրողաց ցանկին մէջ անցընել ուզէ, պարտի դիմել ընտրողական ժողովոյ նախագահին մինչև յաւուրիկայ դեկտեմբեր 4 շաբաթ երեկոյեան ժամը 12 ը։ Մինչև այդ որոշեալ ժամը դիտողութիւն չընող անձ մը իրաւունք չունի կատարուած գործողութենէ դէմ բողոքելու։

Զ. Ընտրողք պարտին քուէարկութեան որոշեալ օրը իրենց քուէն անձամբ բերելով յանձնել զգայն Ընտրողական ժողովոյ կողմէ ներկայ գտնուող Մատնախմբին, և միանդամայն ստորագրել ընտրողաց տումարին մէջ իրենց անունն ու իմացը։ Նոքա այլ կարեւոր գործի պատճառաւ չկարենան գալ անձամբ, պարտին իրենց քուէթուղթը՝ ստորագրեալ նամակաւ և կամ սոսկ պահարանի մէջ դնելով և նոյն պահարանին վրայ ստորագրելով, այնպէս ղրկել։ Այն անձը՝ որ մի ուրիշի քուէթուղթը կը բերէ, պարտաւոր է իւր բերած նամակին վրայ և կամ՝ պահարանին վրայ դրել և ստորագրել թէ ինչն այն ինչ անձին նամակաբերն է։

Է. Անընդունելի են, 1. Ծրար ծրարար բերուած քուէները. 2. Այն քուէթղթերը, որոց տակ ընտրողը ստորագրած է իւր անունը. 3. Այն քուէթղթերը, որ անբաւարար պահարանաւ կամ անստորագիր նամակաւ կամ անստորագիր պահարանաւ կը ղրկուին, և կամ նամակաբերը կը ղլանայ ստորագրել իւր բերած նամակին վրայ. 5°/₀ Այն քուէն, որ ընտրելութեան հանգամանքէ զուրկ անհատի մը տրուած է։

Այն պատասխանի թաղեցի Ազգայինք՝ որ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրողութեան իրաւունքը կը վայելեն, հրաւիրեալ են իրենց ընտրողական իրաւունքը ի գործ դնել ներկայ հրահանգին համաձայն։

Ի Դիմաց
Ընտր. ժողվ. Խորհրդոյ
Նախագահ
Գրիգոր Եպիսկոպոս Տ. Պօղոսեան
Քարոզիչ տեղւոյս

Ս. Պատրիարք Հոր ընդունելութիւն

Հանդէս չքեղ կատարուեցաւ երէկ։ Ժամը 7 ին տեղւոյն ժողովոյ ատեանը բացուեցաւ ի Մայր եկեղեցւոջ Դուռն գաւիթ, ի ներկայութեան հազարաւոր ունկնդիր ժողովրդեան։ Առենապետն՝ Տ. Գրիգոր Թիւրեան էֆէնտի համառօտիւ պատմեց Տ. Ներսէս Ս. Հօր հրաժարման, Օգոստ Սուլթանէն ու Բ. Դրնէն չընդունուիլն, և նա առնել տալու համար ազգային ժողովոյ կոչմանէ ի գործ դրուած ամենայն ջանից ու միջոցներուն անյաջողութեան պարագանէն, և հուսկ ուրեմն հրաժարականին յանձնայոյս և յաւօք սրտի ընդունուիլն, և կրօնական ու քաղաքական ժողովոյ ընտրութիւնը, և Տեղապահի մը ընտրութեան համար առ Բ. Դուռն գրուիլն, բայց յանախ կրկնակս Նորին Սրբազնութեան հրաժարականն առ առնելն՝ ընտրելոյ ի հրամանէ Օգոստ. Սուլթանին և ի թախտնձանաց Բարձր. Մեծ Եպարքոսին։ Ապա կարդաց Բ. Դրնէն ի Պատրիարքարան ղրկուած դիրն, որով կծանուցանուէր թէ «մինչդեռ Տեղապահի մը ընտրութեան խընդիրն Օգոստ. Սուլթանէն մատուցեալ էր, Պատրիարքն յետոյ կոչից հրաժարականը, և հետեւաբար գրուելոյս իրեն որ պաշտօնը շարունակէ»։ Ատենապետ էֆէնտին ժողովին աւետելով այս վերադարձն՝ Օգոստ. Սուլթանին, Բարձր. Մեծ Եպարքոսին և Նորին Սրբազնութեան համար խորին շնորհակալութեան քուէ առաջարկեց, և երեսփոխանք իսկոյն յոտնկայս և ծափահարութեամբ շնորհակալութիւն յայտնեցին և Պատրիարք Հոչակեցին Տ. Ներսէս Ս. Հայրն։

Յետոյ, ժողովոյն կողմանէ պատգամաւորութիւն մը վարչական ժողովոյ դիւաններուն հետ երուսաղէմատուն գացին՝ ուր քիչ մը յառաջ Դատը դիւղէն Ֆիլալէֆնկեան էֆէնտիներու տունէն եկած էր Նորին Սրբազնութիւնը երուսաղէմայ Աւետ. Տ. Եսայի Ս. Պատրիարք Հօր և Պատրիարքարանէն յատկապէս պրկուած հրաբիրակայ հետ։ Շատ չանցաւ, առաջնորդութեամբ պատգամաւորութեան և ի ձայն երգոց ուսանողաց Մայր վարժարանէն, յազգային ժողովս մտաւ Տ Ներսէս Ս. Պատրիարք Հայրն. երեսփոխանք յոտնկայս ի՛նքնագլին ընկալան զնորին Սրբազնութիւնը. առենապետ էֆէնտին ընդհակալութեան յայտարարութիւններ ըրաւ Օգոստ. Սուլթանին, Բարձր. Մեծ Եպարքոսին և Ս. Պատրիարք Հօր համար, և բուռն ծափահարութիւնք եղան։ Ս. Պատրիարք Հայրն ալ օրհնեց ազգն ու երեսփոխանութիւնը, յայտարարեց թէ Օգոստ. Սուլթանին հրամանին հնազանդիլ ստիպուեցաւ, թէ Նորին վեհափառութիւնն և Բարձր. Եպարքոսն պատրաստ են ազգին բողձանքները կատարել, և դարձաւ չըմ՛ բարեմղձութիւնները ըրաւ Օգոստ. Սուլթանին՝ նախարարաց և մանաւանդ պատգէս Բարձր. Մեծ Եպարքոսին համար, և դարձեալ բուռն ծափահարութիւնք եղան։

Այսպէս վերջացաւ հանդէսն և դիւանէն ժողովին հաղորդուեցան Քաղաքական ու Կրօնական ժողովոյ գրութիւն, որովք կը հրաժարէին՝ իրենց պաշտօնավարութեան շրջանը մինչև պատրիարքական ընդհանուր ժողովոյ դրութիւնը ընդունելը ձանուցանելով։ Ժողովն որոշեց օրականդն անցուցանել և պէտք եղած անօրինել երկու շաբաթէն ատենի ատենապետ նոտին մէջ։ Գոհ եղաւ ժողովն, որ վարչութիւնը կիսատանայ շարունակել մինչև ցնոր անօրինութիւն։

Ըստ առաջարկութեան Քաղաքական ժողովոյ, երեկ միանգամայն որոշուեցաւ՝ երեսփոխանութեան կազմանէ շնորհակալութեան ուղերձ մատուցանել Օգոստ. Սուլթանին, Աղդին սիրելի Պատրիարքն իրեն վերադարձնելնէ, և Աղդին բաղձանքները պատկել հրամայած ըլլալուն համար։

Կարեւոր կհամարիմք նշանակել նաև, թէ բողոքելով հրաժարեալ խումբ մը պատուաժան երեսփոխանք ալ՝ որ Պատրիարքարան եկած էին Ս. Պատրիարք Հայրն ընդունելու համար, բայց ժողովատեղին չէին գար, ժողովէն հրաւիրեցան յատկապէս, և Ս. Պատրիարք Հօր հետ ժողովատեղին մտան։

—Պատրիարքական Գեր. փոխանորդ Հայրն երէկ երուսաղէմ և գլուխը հանդիսներն հետա-

դրկեց Ս. Պատրիարք Հօր վերադարձն։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԿ

Մայրաքաղաքիս պարսկական ընդհանուր հիւպատոսն երկուշաբթի կամ չորեքշաբթի Թէհրան կուղևորի յատուկ պաշտօնով։ Օգոստ. Սուլթանին կողմանէ, Շահին երեց որդւոյն ակադեմիական Օամանիչէ պատուանշան, և Շահին տիկնոջ՝ չորս հատ Եէֆագաթ ադամանդազարդ չքդանչան կտանի։

— Ռուսիոյ կայսրը առաջին աստիճանի Ս. Մհանիսլաս պատուանշան ընծայեր է արտաքին գործոց նախարարին խորհրդական Տատեան վեմ. Բարութիւն էֆէնտիի։ Կըսուի թէ ուրիշ բարձրատիճան պաշտօնատարոց ամանց համար ալ պատուանշաններ պիտի գան, պատերազմական հարկի խնդրոյն կարգադրութեան առթիւ։

— Բ. Դրան չրջաբերականաւ մը ծանուցաւ դեսպանատանց, թէ Եէմէնի նահանգն ղէնք մուծանել արգիլուած է՝ ի պահպանումն անգործութեան։

— Օգոստ. Սուլթանն երեկ Պէշիկթաշի մզկիթն քրաւ ուրբաթու աղօթքն։

— Մօտերս ի Վիէննա գաղձեալ կղզուծքի՝ Թուրքիոյ, Աւստրօ-Հունգարիոյ, Սերպիոյ և Պուլկարիոյ երկաթուղեաց միացման խնդրոյն համար կազմեալ յանձնաժողովն։

— Խումբ մը պուլկարք էմիրնէի ու Սէլանիկի նահանգներուն մէջ չրջագայելով՝ այն տեղերն բնակեալ պուլկարները կյորդորեն, Պուլկարաց Էքզարխին իրատատութեան տակ մնալ։

— Ծովային դիւուղ մը, աջ-փնան նաւարանին չրոյ տակառներէն մէկուն մէջ 41 օվսայ ձիթախուղ դրաւած, բեռնակիր մը առլով, Գաալմ փաչա նպարավաճառի մը օվսան 4 պուռշ 30 փարայի ծախած առներ, Պէյօղլուի ոստիկաններէն մէկը տեսեր, և նպարավաճառին ըսած նայով՝ 10 մէճիտ առեր գացեր է. անկէց ետքը ուրիշ ոստիկան մը գալով՝ 400 պուռշ ուզեր, կէսն առեր և միւս կիսուն համար մուրհակ մը տուացեր է. երրորդ ոստիկան մ'ալ գործին մէջ մտեր է, բայց մինչև այդ ժամանակ բաւական հաւաքուած ըլլալով, բռներ է գինուորներն և Գաալմիփաշայի պահակատունը ղրկեր է։ Այժմ յիշեալ 3 ոստիկանք բանտարկուած են, և քննութիւն բացուած է։

Վիէննայի լրագիրք իրենց օրուան խնդիր ըրած են Գերմանօ-Աւստրիական դաշնադրի մը դոյութիւնը. և ամենուն ալ այդ դաշնադրի ձևին նկատմամբ առած տեղեկութիւնք գրեթէ անտարբեր են իրարմէ, և արդի քաղաքականութեան առանցքն կանուանեն զայն։ Ֆրէմդենպլատ կդրէ թէ այդ դաշնադրին, խաղաղութեան պահպանութեանն համար կատարած ըլլալով, բան մը չէ որ մարդու ալ յայտնի է. և թէ Գերմանիա և Աւստրօ-Հունգարիա, Եւրոպիոյ խաղաղութեան համար եղած ջանք մը, որ կողմէ ալ լինի, խնդիւ կընդունին պաշտպանել։ Նոյն Յրէյ Բրէսէ ալ կըսէ թէ աչխարհ գիտէ որ Աւստրիա և Գերմանիա անրաժանելի կերպով միացած են իրարու, և օտար թելադրութիւնք չեն կրնար անդօր առնել այդ կապն. դրացի աերութեանց մէջ անհամաձայնութիւն մը դոյացած առնն, բնականաբար այդ կապը աւելի կղօրանայ և երկու կայսրութեանց համաձայնութիւնը թոյլ չտար ա՛ և է անփափաքելի հետևանաց։

— Վիէննայի Բրէսէ լրագիրն վստահութեամբ կդրէ որ, Պ. Թօլմէյ՝ քաղաքագէտի մը հետ ունեցած խօսակցութեանը մէջ ըսած էրէ Ռուսիա պատճառ մը չունի, Բալղիոյ մէջ վարչական եղանակն փոխելու վասն դի բնակիչներուն մեծ ամբոխը նորհմունք, Աւստրիոյ հետ պատահելիք պատերազմի մ'ատեն, զանոնք այդ կողման հակընդդէմ չափ անչահ չեն իրենց։ Իսկ Բրուսիոյ հետ պատերազմ մը եղած առեն, բնականաբար պիսմարքի օգտին արդիւնքէն։

— Անգղիական Սթանտարտ լրագիրն կհաստատէ թէ Նուպար փաչայի դիւանաւորութեամբ նոր նախարարութեան մը կազմութիւնն մօտ է։ Փարիզի լրագիրք արդէն կամբաստանեն զայն իբր Անգղիոյ մտքն։

— Լոնտոնի պաշտօնական աղբիւրէ մը վստահութեամբ կը հաստատուի թէ անգղիացի երկրաչափ ազգայնոց վտքը Ափոյ մէջ ամեն տեղ կչրջագայի առջողջ երկրին մանրամասն քարտէզն գծելու համար, որպէս ըրած են հնդիկական վերջին պատերազմէն առաջ, եգիպտոս դրկուած մեծ նաւուց ապագներն։ Երկու աերութիւնք, անդղիացւոց այդ դործոց մասնաւոր ուշադրութեամբ կդիտեն։ Կըսուի նաև թէ Անգղիոյ կառավարութիւնը միտք ունի, Աբէնի մօտ Բէրիմ կղզին ալ օդտակար քնել իրեն, և արդէն պատրաստութիւն կտեսնէ մեծաքանակ հանքածուխ և պարէն ամբարել անդ։

— Թուրքիոյ նախարարական վերջին փոփոխմունք Եւրոպիոյ պետական անձանց և դիւանադիտաց խորին ուշադրութեան առարկայ եղած են։ Օտար քաղաքագէտք՝ Բ. Դրան նախարարաց փոխոխումն չատ քիչ անդամ արատքին քաղաքականութեան պատճառներու կվերագրեն, իսկ այս անգամ Պերլինի դիւանագիտական ակմբոյ մէջ կհաստատեն թէ անցեալ շաբթուան նախարարական կրկնակ փոփոխումն, ներքին պատճառներէ աւելի, արտաքին յարաբերութեանց պատճառներէ յառաջ եկած է։ Գերմանական կարեւոր թերթ մը կբաւականանայ այս առթիւ քսելով միայն թէ, քանի որ այժմու քաղաքական ընդհանուր կացութեան գլխն Գերմանիոյ և Աւստրիոյ ձեռքն է, Թուրքիոյ աչխարհավարական ընթացքի փոփոխումն անմիջական ոտատանութիւնք մը կսեպուի խաղաղութեան վրդովման։

— Ռուսական կօ-լրագիրն կդրէ թէ կառավարութիւնը 5 ու կէս միլիոն ռուպլի յատկացուցած է չորս նոր զրահաւոր շոգենաւի շինութեան համար, որոց երկուքը Պալթիկ ծովուն և երկուքն ալ Սեւ ծովուն նաւատորմիղին պիտի յաւելուն։

Գ. Կամպէթթայի ալ ձեռքի վերքն գրեթէ բժչկուած է. բայց բժչկաց խորհրդովը դեռ քիչ մ'ատեն հանգիստ պիտի ընէ։

Էվէնըմն գաղիական թերթն կդրէ թէ Գ. Ռօվիլ անուն անգղիացի մը, որ նչանաւոր առևտրականին տղանդին զաւակաղն ըլլալովին հանդերձ հնութեամբ նեղ ոգով ալ մեծ կարեւորութիւն տուող է եղեր, խնդրեր է Գ. Կամպէթթայէն որ գինքն վիրաւորող գնդակն իրեն նուիրէ և ինքն ալ յաւնուն նորա փարիզի աղքատաց 500 դաղիական ոսկի նուիրէ։

— Լոնտոնի թերթերէն միոյն Քըլթաիկին Տանըմարքային պետութեան նկարագրութիւնը գրած է, ցուցնելու համար թէ լուսաւորեալ երկրի մը մէջ ո՛ր աստիճան նոզկալի կերպով կգործադրուի այդ պատիժն։ «Տանըմարքայի օրինաց համաձայն մահուան դատապարտեալ ոճրագործներն կացնով կգլխատուին, և ընդհանրապէս դատապարտեալն, իր ձերն գործած տեղն կը գլխատուն։ Վերջերս ալ ոճրագործ մը մահու դատապարտուելով, գլխատման հատածին ատենը, իր ձերն գործած տեղն բերին ու հազարաւոր անձերէ չորջպատուեցաւ։ դահիճը քան սովորութեան արբեալ, յանգաւորն տեսակ մը նետարանի վերայ նետնցնելով կացինը լչկեցուց նորա գլուխն, բայց գլուխն մարմնէն բաժնելու համար երրորդ հարուածն մ'ալ պէտք եղաւ։ Յորմէ յետոյ ժողովուրդն դիակին վրայ խոյացաւ աբիւնը ժողովելու համար, զի գիւղացիք այնպէս կը հաւատան թէ հիւանդութիւնք կը բժչկուին այդ արեամբ և բազում կանայք չկրնալով ինքզինքնին բռնել, մարած խնկան փողոցին մէջ։»

Եգիպտահպատակ հայրապետ մը որ կատարուած է դևկտեմբեր 4ին, Ռեդերպոլին մէջ և խիստ զարմանալի է։ Միքայէլ Սէմենօֆ անուն երեքտասնամեայ պատանի մը, իր գատաստան կոչուած է ամրաստանութեամբ թէ անցեալ յունիս ամսոյ 19 ին դիչերը իր հայրն կացինով մը սպանած էր նորա քնացած առեն։ Հայրապետական պատանին հանդարտ և անտարբեր կերպով մը խոստովանած է իր ոճիրն ըսելով թէ իր հայրն երեք տարի դպրոց դրկելէ վերջը արդիւնաբեր չէր իրեն «իր ուսմունքն չարաբնակել և իր ընտրած տապարչղին պատրաստել»... թէ հայրն արդիւնաբեր էր նաև վկայ ընդհանուր որով ինքն ալ որոչած էր իր «պիզնես, բիրտ և անկիրթ հայրն» սպաննել։ «Ռուսի—յայտարարած է պատանին— տեսնելով որ այդ դիչեր (յունիս 19) ամենայարմար առիթն է որոչմանս գործադրութեան. վասն զի մայրս առուն չէր, և հայրս ու երկու պզտիկ եղբայրներս կքնանայինք, խոհանոց իջայ և կացինն առնելով հօրս պատկած տեղեակն եկայ։ Գնա հան չմտած, ըսի ինքնիրեն, --Աստուա՛ծ իմ, ի՞նչ կընեմ։ Եւ պատասխանը ես ինձ տուի.— բայց Աստուած կա՞յ միթէ, ա՛վ կրնայ զայն հաստատել. և անհնարին մտնելով, վտանգելու համար թէ հայրս արթնան չըլլայ, պատուհան մը բացի և տեսնելով որ հայրս ձայն չհանեց, անկողնոյն մօտենալով կացինի հարուած մը տուի գլխուն. հայրս վեր ցատկելով, «օգնութի՛ւն» գոչեց և անմիջապէս գետին փռուեցաւ։ կացինը տեղը տարի նորէն և տեսնելով որ կէս պիչերն 2 ժամ անցած էր, հագուելուս պէս դուրս ելայ։ Աստուածն իբր թէ նոր իմացայ հօրս մասն.... բնականաբար կխոստովանիմ որ բարի բան մ'ըրած չեմ. օ՛ն, ի՞նչ վճիռ պիտի տրուի ինձ...»

Ամբաստանելոյն մայրն ու վկայք յայտարարած են թէ հպարտ, անառակ, կռուասէր, և ծայլ տղայ մ'էր դա և ընդհակառակն հայրն ալ աչխարհի ամենաբարի մարդն։ Դատաւորք միաձայնութեամբ յանցաւոր դատած են զնա, և արդարութիւնը երիտասարդ հայրասպանն յետին աքսորի դատապարտած է ի Սիպերիա, ղրկելով զնա միանգամայն իր բոլոր իրաւունքներէն։ Դատապարտեալն իր վճիռն լսած առեն խոպան անհոգ ու անտարբեր կեցած է, և իր մօտ գտնուած լալագին մօրն ու երկու պզտիկ եղբարց հրաժեչտ մ'անգամ չէ տուած։ Վերջէն ստուգուած է իր քանի թուղթերէն որ այդ պատանին նոր ոչնչական եղած է։

Ֆրանսահայ :— Գերմանական նշանաւոր տարեցոյց մը՝ աշխարհիս այլ եւ այլ մասանց մէջ գտնուած Ֆրանսահայոց թուոյն վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ։ Բրիտանիոյ մէջ ընդ ամէնն 227,635 Ֆրանսահայ կայ, որոց 140,000ը լոնտն Անգղիոյ, Գալէզի եւ չրջակայից մէջ կը գտնուին, իսկ Սկոտիոյ մէջ 69,235 եւ Իրլանտայի մէջ 18,400 կը հաշուին։ Գալով եւրոպական միւս մասանց՝ Գերմանիոյ մէջ 43,375 Ֆրանսահայ կայ, Հոլանտայի մէջ՝ 4,417, Զուիցերիոյ մէջ՝ 2,268, Շուէտի մէջ՝ 2,700, Տանըմարքայի մէջ՝ 3,175, Իտալիոյ մէջ՝ 12,050, Փորթուգալի մէջ՝ 2,800, Հունգարիոյ մէջ՝ 1,770, Ֆրանսայի մէջ՝ 35,000, որոց իւրաքանչիւր 4,000ը Պելճիքայի մէջ են։ Սպանիոյ մէջ ալ Ֆրանսահայոց թիւն համեմատաբար նուազ է։ Իսկ Հիւսիսային ու Հարաւային Ամերիկայի մէջ նոցա թիւն է 650,000՝ հաշուելով համանգամայն զորս ի Գանատա, ի Գուէյանէկ, ի Գոլոմպիա եւ ի Պրազիլ։ Ըստ այսմ՝ եւրոպայի մէջ Ֆրանսահայոց թիւն է 340,000, Ամերիկայի մէջ՝ 650,000 եւ Հնդկաստանի ու Զինաստանի մէջ՝ իրը 10,000։ Այս թուոց վրայ յաւելով նաեւ Թուրքիոյ, Թուրքիոյ, Աէրսապրայիոյ, Ափրիկէի եւ Ասիոյ այլ եւ այլ կողմերը գտնուած Ֆրանսահայոց թիւն ալ՝ ոչխարիս վրայ ընդ ամէնը 1,500,000 Ֆրանսահայ եկած կըլայ։

Ներքին լուր։ գլխաւոր պատճառ համարուած է մանրագիր մասնոց ընթերցումն. վասն ոյսորիկ այս օրերս Ծաւալման առաջքն առնելոյ համար՝ Ֆրանսայի կառավարութեան հրամանաւ այսուհետեւ դպրոցական մասնաւոր խոշորագիր պիտի տպագրուին գաղիոյ մէջ։

Անգլիոյ մէջ հասարակաց կրթութեան համար եղած ծախուց դումարն, 1877 էն 1880, 9 միլիոն 46 հազար 500 լիրայ սթէրլին եղած է. իսկ 1880 էն մինչեւ 1882–3 այս ծախուց դումարը պիտի ըլլայ 10,393,631 լիրա սթէրլին՝ ըստ յայտնութեան Անգղիական լրագրոյ։

Աչերաբերան հասել է։ — Այս դորձերն որ հնոց հրանշան հետազրութեանց պէս՝ մօտաւոր քաղաքաց լուրեր հաղորդելու կը ծառայէ արեւու լուսոյն միջնորդութեամբ, վերջին եգիպտացոն պատերազմին ժամանակ ամենայն յաջողութեամբ գործածուեցաւ Քէյսըը գնդապետին ձեռամբ, որ Գահիրէի մօտ բարձր բլրոյն մը գագաթին եղնելով՝ արեւազրական հայելիաւ Աղեքսանդրիոյ դիտոցոյ հետ տեսնուեցաւ զրուցարոյս։ Հեռաւորութիւնն էր 120 անգղ. մղոն եւ զրերը պայծառաբար կարդացուեցան Աղեքսանդրիոյ մէջ։

Ջրաղաց է գերմանիա։ — Ներոպական լրագրիք վերջերս Գերմանիոյ մէջ պատահած յորդութեանց վրայ կը խօսին առ հասարակ Հոնտոս գետին չրջակայ գաւառաց մեծագոյն մասն այս գետին տարօրինակ ոտղմանէն վնասուած է մեծապէս։ Այսմ կողմէ հաղորդակցութիւնք ընդհատեցան եւ երկաթուղեաց երթեւեկութիւնք դադրեցան, ինչպէս նաեւ ինչ ինչ հեռագրական յարաբերութիւնք։ Պոն գագաթին գտնուցոյն կողմանէն առ հասարակ ջուրց ներքին ծածկուեցան եւ հաղորդակցութիւնք՝ տանց վերնայարկ անհամեմներէն մակոյկներու միջոցաւ կարելի եղան։ Ոզղակի գաւառաց մէջ սով եւ կաթոտաթիւն տասնհնգհազար կը ճարակին եւ առ այս յատուկ մանուածոզովներ հատատուելոցն ողղակոյս ինդատաս։ Դարուս մէջ տակաւին առաջին անգամն է, որ Գերմանիոյ մէջ այս տեսիճան տագնապ յորդութիւն մը տեղի կունենայ։

Տաքթոր Գալատեան ժամանած է մը հետէ իւր բնակութիւնը փոխադրած է Իւսկիւտար, Սէլամլըկ, Ուզուն-գալարըմ, թիւ 12։ Գոհ կըլլան իւր բնակարանը դիմող հիւանդներն եւ գինքն հրաւիրողներն։ Ուշի ուշով կը զննէ կիներ, և որ կարեւորն է՝ ողջախոհ կանոններ կառանգէ։

ՀԻՍՏԱԲԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿ.

ՄԱՆՐ ՈՒՍՄՈՒՆՔ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱՆ ՀԱՒԱՏՑԻ

ՆԻ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

22 դր. Տպագրութիւն

Այս դասագիրքը որ մինչեւ յարդ ընդունելութիւն գտած է ազգային վարժարանաց մէջ, Մեծապատիւ ընկերութեանդ նուիրած լինելով հեղինակին, այս անդամ մանրամասն տպագրութեամբ եւ դիտողիկ պատկերներով զարդարուած լոյս ընծայուած է և կը վաճառուի բոլոր հայ դրավաճառաց քով իւ դին 60 փարայի։ Ներկայացուցիչ է Մեծապատիւ դրաւճառականն թիւ 13 Նէօյէ Օղլու խան Գալաթիա։ Շատ գնողներու համար մանաւանդ զեղչ կ՚լինի։

Պ. Նորայրի Գաղզ-Հայերէն բառարանին 115 դր. թերթն ալ հրատարակուեցաւ։

ՄԻՆԹԱՀ-ԻԼ ՄԼՃԿԱՒ

Մէճլլէ անուանակ օրհնագիրքը, որոյ տպագրութիւնը թէ կրօնական (չերի) և թէ քաղաքական (նիզամիյէ) դատարանները մէջ յանախ կգործածուին Ամասիոյ նախնական ատեանին նախագահ Հարոյաքննիչ (զապթ քեաթիպլի) Սարգիս էֆէնտի Օրպէլեան ուղելով դիւրագործածելի ընել, այրուբենի կարգաւորուած է, որով դատի մը վերաբերեալ ինդիր մը ո՛ր յօդուածին մէջ և ինչ կերպով դեպուած ըլլալը հասկնալ ուզուած ատեն, իսկոյն ի բառարանի շուտ և դիւրաւ կգտնուի։ Այս գործն ի սրտէ օգտակար կըրնայ ըլլալ ամեն անհատի, և մանաւանդ իրաւագիտութիւն ուսանողներու և փաստաբանաց։ Ամբողջ գրքին գինն է 30 ղրշ։

ԳՐԱԲԱՐ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ՏԱՃԿԵՐԷՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ԼԵԶՈՒԻ

Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ

ՀԱՄԱՌՕՏ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ի պէտս ազգ. վարժարանաց

Գ. Մ. Ալ-ԱՆԵԱՆ

Կը վաճառուին բոլոր Հայ գրավաճառաց խանութներն՝ առաջինը 6 և երկրորդը 3 ղրշ. և կեղրոնատեղին է Ղալաթիա կէօչէ օղլու խան թիւ 43։

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏՕՔ. ԻՄԻՆՃԵԱՆ

Աշակերտ Օսմանեան եւ Գաղիոյ բժշկական վարժարանաց

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԱՐԴԷԼԻ ԿԱՅԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՑ

Վերամեալոյ չրջանը կրաշխատի վերջ տեսարակիսել, որք տարբերակեալ են ազդէն։ Մեկ չրջանին համար պետք է վճարել հինգ դրշ միայն. դասառնելեն՝ 6 ղրշ։ Կվաճառուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, և կեղրոնատեղին՝ որ է Կ. Պոլիս, Գալաթա գափու, Քիւրալի-տիրէի, թիւ 109 բնակարան Տօքթ. Իմինճեանի։ Ամեն հատակի, տեսի, տատիճանի և կարգի ազդեցոյց քով և տուներըը պետք է գտնուին այս անպատկառները, և միշտ կարգադրուին ու սիրաւին։ Առողջարանական առնուազարեւոր տեզեկութիւններ կպարունակին, մնծատեսիլ նամակով։ Այս տետրակներն առնող, կարգադրող, տերտող և գործադրողներն բնաւ պետք չեն ունենար բժշկի, և պետք ու հիւանդութիւնք չեն դէր իրենց մերձենալ։

عمومی مسافرخانه

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ ՀԻՒՐԱՆՈՑ

HOTEL

INTERNATIONAL

ΞΕΝΩΝ–ΔΕΘΝΗΣ

Այս հիւրանոցն հաստատեալ է Մահմուտ փաշայի վարի կողմը, կամրջին մօտ, Հահի նէօչէք մղկիթին դէմը Մօլա Թաշը փողոց թիւ 10. ապահով մատուռ և օգտաւէտ է. և գիներն չափաւոր. ընտանիքաւ կրնան հանգիստ ընել. ուրիշ ճաշարան, և արճարան մը ամեն պղպի լրագրերով զարդարեալ. Պօլսոյ մէջ այսպիսի հիւրանոցի մը նմանը չկայ. վերջապէս ըստ ամենայնի գոհ կըլլան յաճախորդք։

ԱՊՏ–ԻԼ–ՃԵԼԻԼ

PILULES HOLLOWAY

ԳԵՂԱՀԱՏԻՑ ՀՈՒԼԼՕՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի և արիքներուս ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է այդ գեղահատը, ամեն չրջանին տկարութեան ուժգնացնելու և սիրտ տալու համար. կը չնչէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անչափաւորութեանց հետքերը։ Սրտի և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մ՚ունի. արիւնը մաքրելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ և զրկահիւ կինական զործարանները կը զօրացնէ։ Իր գեղական մեծ արդեցութեամբ օրտախտանութիւն, կծտութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովհետեւ մէջ լցուած կաղը, գլխի ցաւեր կը վռնէ, մարտնութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաքրելով բոլոր այն տգեղութիւններէ որ չատ անգամ գանազան հիւանդութեանց սկզբնատատառաց կըլլան, առողջութիւն և բնական գիրքը կզգենու։

ONGUENT HOLLOWA

ՍՊԻԶԱՆԻ ՀՈՒԼԼՕՈՒԷԻ

Մարմնին հիւանդութիւնք և վէրք բուժելու մասին ունեցած զարհամարհան յատկութեանցը չհատատարիր բնաւ ուրիչ գեղ մը. հին կամ նոր մոնտար վէրքեր, ուռկաք, քաղցիկ (անէքձեն), որունկ և ատանց վէրքեր կամ բորբոքին կոնդիլեն և կամ կը լատանան. օգտակար է նաեւ հարբուխի, հազի, որոմ բորտիման, մանաւանդ օդացաւ (ենէլ) բուսած հիւանդութեան իր կոպղութիւն, և գօրաւոր ազդեցութեամբ խոյլ (ըըռճա) հիւանդութեան ատոկանիչ զօրութիւնը ինչ ատիճան որ ըլլայ կը դիմագրաւէ։

Այս գեղերուն գործածութեան ուրուակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն գործաճառներու քով, և մանրամասն տես գաղէզ գործոյ. Թոշ խանի կողմերը Փ. Գասապարեանի գեղարանը Ն. 7 կը ծախուի։

Աւելի տոնել ուզողը կը հրաւիրուի տա հիվանդին տօքթօր Հոլլոուէյ ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 533։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

4 Դեկտեմբեր 1882

Ֆռանսիայ	13— 6
Երկաթուղեաց	Ցրնդ. 55—
Թրամուէյ	Օ. Լ. 3—30
1863 ի փոխառութիւն Ցրնդ.	—
1865 ի » »	74—
1869 ի » »	65—
1872 ի » »	23—75
Օսմանեան լիրան	100 ղրշ.
Մէճիտիէ	108—
Մէճիտիէ	204—
Հինգնոց	207—20
Վեցնոց	124—35
Գառատան թուղթ (գրիք)	925—
Գառատան արծաթ (նոր)	91—
Ռուսիոյ Ռօլ	90—10
Գաղղիական լիրա	87—34
Անգղիական »	109—30
Դրամից	51—25

ՏՕՐԵՆ ԵՒ ՏԻՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՑ ԱՇՃԵԱՆ

ՍԻՄՊԻԻԼԻԻ ԽԱՆ ՎԱՐԻ ՏԱՐԻ 35